

S

*Splazema* *getrouw* *js 46400-3810 4.* *5307 #113113*

FOTO-Bt.Z.  
No. 24621

NETHERLANDS DELEGATION  
TO THE UNITED NATIONS  
ROOM 301, 10 ROCKEFELLER PLAZA  
NEW YORK 20, N. Y.

TELEPHONE: CIRCLE 6-5889



VERTROUWELIJK

No. 981/255

3 Mei 1950.

Nieuw Guinea

Overeenkomstig Uw desbetreffende telegraphische instructies bracht ik heden een bezoek aan mijn Britse ambtgenoot Sir Alexander Cadogan om hem vertrouwelijk op de hoogte te brengen van de Nederlandse zienswijze inzake de toekomst van Nederlands Nieuw Guinea. Na in mijn eigen woorden een beeld te hebben gegeven van het Nederlandse standpunt, las ik Sir Alexander een uittreksel voor uit de toelichting welke Uwe Excellentie mij langs telegraphische weg deed toekomen, hem tevens mededelende dat zijn regering rechtstreeks op de hoogte was gebracht.

Sir Alexander merkte op dat het hier een uiterst moeilijke en netelige zaak betrof. Persoonlijk kon hij zich het Nederlandse standpunt volkomen begrijpen en het in het algemeen billijken. Of pressie op de Hatta-regering van de zijde van enkele grote mogendheden, die de Nederlandse opvattingen zouden delen, het beoogde effect zou hebben was een vraag waarop hij nog geen antwoord durfde geven. Hij maakte zich voor wat Engeland betreft, kennelijk bezorgd over de reactie van India en Pakistan op zulk een pressie-manoeuvre, hoe discreet deze ook zou worden gehanteerd. Want een dergelijke stap kan gemakkelijk bekend worden, en zou dit ook moeten worden wanneer de Indonesische regering er zich van zou bedienen om haar oppositie tot reden te brengen. Hij vroeg zich ook af wat het effect daarvan zou kunnen zijn in de Veiligheidsraad. Volgens zijn opvatting diende de quaestie Nieuw Guinea liefst geheel buiten dit orgaan te blijven, maar niemand kon beletten dat het een of andere land het probleem er aan de orde zou stellen wanneer, wellicht mede op grond van UNCI-rapporten, zou kunnen worden aangevoerd dat het tot "internationale wrijving" zou kunnen leiden, in dit geval tussen Nederland en Indonesië, twee soevereine staten dus, nog afgezien van andere landen die zich achter een der twee partijen zouden verkiezen te scharen.

Ik bracht te berde dat dit een reden te meer zou kunnen zijn om door verstandige beïnvloeding een oplossing tussen de partijen, Nederland en Indonesië, te bevorderen

Zijner Excellentie  
Mr. D.U. Stikker  
Minister van Buitenlandse Zaken  
te  
's-Gravenhage.

alvorens

alvorens iemand op de gedachte zou komen om de aangelegenheid voor de Veiligheidsraad te brengen. Sir Alexander gaf dit toe, te gerede omdat hij blijkbaar om redenen van Brits koloniaal belang bevreesd was voor het scheppen van een nieuw precedent, waarbij de Veiligheidsraad zich zou gaan bemoeien met de status van koloniaal gebied. Hij had kennelijk geen plezierige ervaringen met hetgeen zich de laatste tijd in en om het "special committee on information transmitted under art. 73<sup>e</sup> of the Charter" heeft afgespeeld, waar een toenemende neiging tot V.N.-bemoeienis met de bestuurstaak van verantwoordelijke landen tot uiting is gekomen, met een groeiende aandrang tot beoordeling door V.N.-organen van politieke bestuursontwikkelingen in zulke koloniale of niet zelfbesturende gebieden. Ook bleek Sir Alexander wel te beseffen dat het afrondingsstreven van de R.I.S., te zijner tijd ook de richting van Brits Borneo en misschien zelfs Malakka zou kunnen uitgaan. Ook voor de alom bekende bezorgdheden van Australië had hij begrip, en eveneens voor de defensie-behoeften in Z.O.Azië in eventueel ruimer verband tegen een opdringend communisme, waartegen de uiteindelijke weerstandskracht van Indonesië nog moet worden bewezen, vooral na de erkenning door Rusland en het China van Mao.

Dit alles bracht hem ertoe het met mij eens te zijn dat er voor het Nederlandse standpunt in beginsel veel te zeggen ware, en dat een spoedige oplossing in die zin veel complicaties zou kunnen voorkomen. In hoeverre zijn regering daartoe zou kunnen bijdragen meende hij niet te kunnen voorspellen. Ik kreeg echter zeker niet de indruk dat Sir Alexander er voorstander van zou zijn om in dit geval tenslotte dwangmaatregelen door de Verenigde Naties tegen ons te helpen laten toepassen, gesteld dat anderen daarop zouden willen aansturen. Daarvoor is deze quaestie ook voor Engeland te delicaat. Intussen zal Sir Alexander de verdere ontwikkeling niet lang meer meemaken. Hij verlaat op 23 Juni zijn post.

Hedenmiddag zal ik in verband met het Nieuw Guinea probleem een onderhoud hebben met mijn Franse ambtgenoot, de ambassadeur Jean Chauvel. Later in de week zal ik mijn Amerikaanse collega, Warren Austin, ontmoeten, die thans in Washington vertoeft. Over deze bezoeken hoop ik Uwer Excellentie nader te rapporteren.

DE VERTEGENWOORDIGER VAN NEDERLAND  
BIJ DE VERENIGDE NATIES,

Copie dezes rechtstreeks verzonden  
aan Harer Majesteit's Ambassadeurs  
te Washington en Ottawa.

# MEMORANDUM

3p10 JS

Van: /  
Aan: .

## Gesprek von Balluseck - Sir Alexander Cadogan.

- I. Opvatting Cadogan: Kwestie Nieuw Guinea dient zo mogelijk buiten de Veiligheids Raad te blijven. Doch behandeling in de V.R. moeilijk te ontlopen indien bijv. op grond van UNCI-rapporten "internationale wrijving" mocht worden aangevoerd.
- II. Cadogan had kennelijk geen plezierige ervaring met het "Special Committee on Information transmitted under article 73 e. of the Charter": toenemende neiging tot V.N.-bemeënissen met politieke bestuursontwikkelingen in niet-zelfbesturende gebieden.
- III. Cadogan begreep dat het afrondingsstreven van de RIS ook naar Brits Borneo en Malakka zou kunnen uitgaan.
- IV. Hij achtte een spoedige oplossing van het N.G. vraagstuk gewenst.
- V. Of Engeland Nederland in de V.R. zal steunen ook in geval sancties worden voorgesteld is niet bekend.
- VI. Cadogan liet zich niet uit over de wenselijkheid van pressie zijdens enkele grote mogendheden op de Hatta-regering: ~~we~~ kennelijk bezorgde <sup>over</sup> ~~ook~~ de reactie van India en Pakistan.

### OPMERKING.

Von Balluseck citeerde Cadogan enkele malen als sprekende over het Nederlandse standpunt.

Duidelijk zou dienen worden gemaakt dat het Nederlandse standpunt inzake Nieuw Guinea gelijk moet worden gesteld met het Westelijke Standpunt. Het beheer over Nieuw Guinea brengt grote bezwaren voor Nederland met zich mee, doch Nederland getroost zich deze mede terwille van het Atlantische Westen. Eventueel ware te suggereren dat Nederland bereid is om N.-G. na een aantal jaren (bijv. 30 Jaar: de duur van het Russisch-Chinese verdrag) aan de RIS af te staan.

*nu na 30 jaar de bevolking zich in vryland laten  
ontwikkelen over toekomstige status*

# MEMORANDUM

-2-

## Gesprek von Balluseck - van Langenhove.

I. Zo mogelijk moet voorkomen worden, dat de kwestie N.-G. in de V.R. komt, al zal de Hatta-regering het daar wel op aan sturen uit vrees voor oppositie van extreem nationalistische en communistische elementen. De positie van Indonesië zal dan echter veel minder gunstig zijn dan voor de S.O.: Australië omgezwaard, Frankrijk, en wellicht ook Engeland, contra een afrohdingsstreven van de RIS.

*stat* X Von Balluseck vraagt: indien deze opvatting over de vermoedelijke houding van Frankrijk, Engeland en Australië juist mocht zijn, zou dit als diplomatieke pressie aan de Regering te Djakarta tijdig onder ogen kunnen worden gebracht?

II. Persoonlijke mening van van Langenhove: België zal alles doen om de Benelux-partner Nederland van dienst te zijn.

III. De toevoeging van N.G. aan de RIS zou er feitelijk een kolonie van Indonesië van maken. Indien Indönesië dit ontkent en derhalve weigert de voorgeschreven informaties sub 73 e. van het Charter te verstrekken, ~~dit~~ zou België zich ten aanzien van de Congo op een analoog standpunt kunnen stellen.

*Maak met formeel*  
Van Langenhove: het heeft geen zin om een koloniaal gebied als kolonie aan een ander land te geven, te minder indien dit andere land de bestuurstaak veel minder efficiënt zou kunnen uitvoeren.

IV. Gevraagd werd of ~~het~~ Belgisch UNCI-lid was ingelicht over het Nederlandse standpunt inzake N-G.

### OPMERKING.

Voorgesteld moge worden de H.C. te verzoeken de <sup>hen</sup> Bihin conform in te lichten en aan B.Z. gegevens te verstrekken over het contact dat in het algemeen tussen het H. Co en het Belgische UNCI-lid bestaat.

-3-

# MEMORANDUM

-3-

## Gesprek von Balluseck - Chauvel.

I. Chauvel was uitermate geïnteresseerd. (analogie met Vietnam.) *zeg wellicht de*

→ ~~met~~ Chauvel verzoekt vast vertrouwelijk contact inzake N-G. met von Balluseck te houden. Von Balluseck vraagt hierover instructies, wanneer de opvattingen van Parijs op dit punt bekend zullen zijn.

Voor zover door DOA/IN te beoordelen, schijnt het contact te moeten worden aangemoedigd.

II. De afrondingspolitiek van Indonesië vervult Chauvel met bezorgdheid, met name, aangezien hier ideologische expansie in het spel is.

III. Een tijdige oplossing van het N.G.-vraagstuk wordt ook door Chauvel voorgesteld.

IV. Het is ongewenst, dat deze kwestie in de Veiligheidsraad zou worden behandeld.

V. De Franse houding bij behandeling van het probleem in de Veiligheidsraad is nog niet bekend.

VI. Of <sup>van</sup> Frankrijk steun kan worden verwacht door diplomatieke pressie in Djakarta, is eveneens onbekend.

### OPMERKING:

Von Balluseck acht het van groot belang meer zekerheid te verkrijgen over de Franse en Britse houding in de Veiligheidsraad, indien met sancties tegen Nederland zou worden gedreigd.

# MEMORANDUM

-4-

Nederland verkeert thans in de volgende positie:  
Het bezit zelf ~~werkelijk~~ N.G., terwijl enerzijds de RIS en anderzijds Australië dit gebied bij hun territorium trachten te trekken.

Mogelijk zou Nederland thans als volgt kunnen handelen:

1. met Australië kon in deze geest worden gesproken: Nederland moet vasthouden aan de R.T.C.; het kan dus N.G. niet aan een derde land overdragen. Bovendien wenst thans Nederland N.G. zelf te behouden. Nederland beschouwt N.G. niet als kolonie, doch als deel van het Koninkrijk en doet zijn best dit gebied tot ontwikkeling te brengen, hetgeen aan de RIS ten gevolge van gebrek aan technisch personeel etc. uitermate moeilijk zou vallen.

Nederland is echter bereid om N.G. na een aantal jaren (bijv. 30 jaar: de duur van het Russisch-Chinese Verdrag) aan Indonesië af te staan. Indien Nederland en Australië in deze 30 jaar samenwerken om de Papoea's tot een zo hoog mogelijk peil van westelijke cultuur op te voeden, bestaat een gereede kans dat de Papoea's na afloop van deze periode zich een dergelijke overdracht aan de RIS niet zullen laten welgefallen, doch zich voor een nauwer samengaan met Australië zullen verklaren.

2. Aan de V.S.I. zou kunnen worden medegedeeld: Nederland is thans niet bereid N.G. af te staan. Dit gebied zal echter allerminst als een kolonie worden geëxploiteerd, hetgeen mogelijk blijkt uit zijn status als deel van het Koninkrijk.

Nederland zal al zijn krachten aanwenden om land en bevolking tot ontwikkeling te brengen, waartoe het bij uitstek de technische en andere hulpmiddelen bezit, hierdoor ~~ix~~ de RIS in de gelegenheid stellende zich geheel te wijden aan de opbouw van het eigen land. Ten bewijze, dat Nederland geen enkele koloniale oogmerken nastreeft, doch slechts het welzijn van N.G. wil behartigen, verklaart Nederland bereid te zijn om N.G. na een periode van bijv. 30 jaar aan de RIS af te staan. Op dat moment zal N.G. waarschijnlijk geen debetpost voor de RIS zijn doch ten gevolge van de voortgeschreden ontwikkeling der bevolking en van de openlegging van het land in tegendeel een aanwinst voor de Indonesische staat <sup>kunnen</sup> betekenen.